

2008

Mooi van ver

Door Cees Bronsveld voor de Edmund Husserl-Stichting, november 2008

(http://www.husserl.nl/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=105&Itemid=132)

Siebe Thissen, hoofd van de afdeling Kunst en Openbare Ruimte van het Rotterdamse Centrum voor Beeldende Kunst (CBK) heeft eind vorig jaar een prachtboek afgeleverd. *Mooi van ver* is de titel en het biedt ruim 250 bladzijden prachtige foto's van muurschilderingen. Recente, onder andere gemaakt door Thissen's broer Edgar, maar ook, soms unieke, historische opnames.

Aandacht voor de openbare ruimte is hard nodig: die ruimte verslonst, zo menen velen. Menigeen zal hier onmiddellijk aan graffiti denken, maar helaas: zo simpel is het niet. Graffiti is tenslotte inmiddels ook een erkende kunstvorm. Bovendien zijn er prachtige sociologische studies over graffiti op bijvoorbeeld de New Yorkse metro waarin gewezen wordt op de communicatie die - metropoolbreed kun je dan zeggen - door middel van graffiti tot stand komt. Als je dat daar wat van af weet, kijk je toch anders.

Muurschilderingen blijken sowieso niet gemakkelijk te duiden, ook in dit genre worden er dikwijls andere doelen dan (alleen) esthetische nagestreefd. Iets daarvan blijkt als je twee krantenkoppen van in de dagbladders verschenen recensies van dit boek naast elkaar legt: *Muren leggen de ziel van de stad bloot* (AD, 14.11.07) en: *Muurkunst tegen stadse grauwheid* (Volkskrant 7.12.07). Hiermee zijn echter slechts twee aspecten van muurschilderingen aangeduid en het is de vraag of het de belangrijkste zijn, zo blijkt uit Thissen's inleiding. Soms is het proces van het maken van een muurschildering - het daarbij betrekken van (wijk)bewoners bijvoorbeeld - belangrijker dan het uiteindelijke resultaat.

In zijn soms nogal anekdotische inleiding (veel oog voor details en weinig "grote lijnen" en daarom terecht "een verkenning" genoemd) lijkt Thissen vooral de veelzijdigheid van de redenen waarom er überhaupt muren beschilderd worden te willen benadrukken. Zo is het boek opgebouwd rond een aantal typen muurschilderingen die hij, vooral ook historisch, onderscheidt: reclame, noodwinkels, muralisten, townpainting, ornamentlijsten, urban, nieuwe stijl en tot slot kinderen.

Neem de muralisten. In Rotterdam ging het vooral om vluchtelingen uit Chili die in hun muurschilderingen hun solidariteit met de linkse president Salvador Allende en de strijd van het Chileense volk tegen het Amerikaanse imperialisme wilden benadrukken. Net als in de reclame - het boek biedt hier fraaie voorbeelden van de bioscoopreclames, niet zozeer aan de gevelreclames waaraan het Haags Gemeentemuseum ooit een expositie wijdde - gaat het in deze verschijningsvorm hier om de boodschap, niet primair om esthetica.

Thissen noemt hier - waarschijnlijk terecht - Diego Rivera als de grote inspirator. Dat Rivera ook een tijd als informant voor de CIA werkte, dezelfde Amerikaanse inlichtingendienst die achter de moord op Allende (Latijns-Amerika's 9/11 in 1973) zat, blijft helaas onvermeld.

Maar ach. Voor de inleiding van Thissen hoeft u dit boek trouwens niet aan te schaffen: die is ook te downloaden via zijn website. Het gaat in dit boek toch vooral om de prachtige foto's van beschilderde muren in het Rotterdamse, soms "verre van mooi" maar meestal wel "mooi van ver". Al zal dat laatste misschien beter door niet-Rotterdamers beoordeeld kunnen worden: nog mooier van verder?